

सन २०२४-२५ मध्ये कापूस, सोयाबीन व इतर तेलबिया पिकांची उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजना राबविण्याकरिता उर्वरित रु.२०० कोटीच्या आराखडयास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: विकृत्यो-२०२२/प्र.क्र.३९/४ अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक: ११ ऑक्टोबर, २०२४

- संदर्भ:-** १) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.१२ मे, २०२२
२) मा.मंत्री (कृषि) यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२८ जून, २०२४ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.
३) मा.मंत्री (कृषि) यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२० ऑगस्ट, २०२४ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.
४) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र-२/रा.पु.सो.यो./प्र.मा.प्रस्ताव२४-२५/प्र.क्र.०३/१२५ (र)/२४, दि.१३ सप्टेंबर, २०२४
५) मा. मंत्रिमंडळ बैठक दि.२३ सप्टेंबर, २०२४ रोजी झालेल्या कार्यवृत्ताची मा. मुख्य सचिव कार्यालयाची दि.३० सप्टेंबर, २०२४ रोजीची टिप्पणी.
६) मा.मंत्री (कृषि) यांच्या कार्यालयाची दि.निरंक टिप्पणी अन्वये दिलेले निदेश.

प्रस्तावना :-

मा.उप मुख्यमंत्री महोदयांनी सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणामध्ये केलेल्या घोषणेच्या अनुषंगाने महाराष्ट्रातील शेतक-यांची उत्पादकता वाढावी, त्याचप्रमाणे या पिकांच्या मूल्यसाखळीमध्ये शेतक-यांचा सहभाग वाढावा या दृष्टीकोनातून कापूस, सोयाबीन तसेच, भुईमुग, सुर्यफुल, करडई, मोहरी, तीळ व जवस या अन्य तेलबिया या पिकांच्या उत्पादकता वाढी बरोबरच मूल्य साखळी विकासासाठी सन २०२२-२३ ते २०२४-२५ या तीन वर्षांच्या कालावधीत राबवावयाच्या, रु.१०००.०० कोटी खर्चाच्या (कापूस रु.४५०.०० कोटी व सोयाबीन व इतर तेलबिया पिके रु.५५०.०० कोटी) विशेष कृती योजना राबविण्यास संदर्भ क्र.१ येथील दि.१२ मे, २०२२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

या विशेष कृती योजनेसाठी वर्षनिहाय उपलब्ध करून दिलेला निधी व झालेला प्रत्यक्ष खर्च याबाबतचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

(रु. कोटीमध्ये)

आर्थिक वर्ष	कापूस पिकासाठी उपलब्ध करून दिलेला निधी	सोयाबीन पिकासाठी उपलब्ध करून दिलेला निधी	एकूण उपलब्ध करून दिलेला निधी	कापूस पिकासाठी झालेला खर्च	सोयाबीन पिकासाठी झालेला खर्च	आयुक्तालय स्तरावर झालेला खर्च	झालेला एकूण खर्च
२०२२-२३	७५.००	७०.००	१४५.००	७२.९३	५१.४९	१९.००	१४३.४२
२०२३-२४	२४६.१४	२७४.७२	५२०.८६	२८०.४०	२३४.९९	-	५१५.३९
							६५८.८१

अशा रितीने या योजनेसाठी आतापर्यंत रु. ६५८.८१ कोटी खर्च झालेला असून योजनेच्या एकूण विहित किंमतीपैकी रु.३४१.१९ कोटीचा कार्यक्रम प्रलंबित आहे. सदर योजनेचे चालू आर्थिक वर्ष हे शेवटचे वर्ष आहे .

संदर्भ क्र.५ येथील दि.२३ सप्टेंबर, २०२४ रोजीच्या मा.मंत्रीमंडळ बैठकीच्या कार्यवृत्तातील निर्णयाच्या अनुषंगाने व संदर्भ क्र.६ येथील मा.मंत्री (कृषि) यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार सन २०२४-२५ मध्ये कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता २४०१८४९९ या लेखाशीर्षाखाली उपलब्ध रु.२०० कोटी निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

- कृषि आयुक्तालयाच्या दि.१३ सप्टेंबर, २०२४ च्या पत्रासोबतच्या प्रपत्र १ व २ मध्ये नमूद केल्यानुसार, बॅटरी ऑपरेटेड स्प्रे पंपाचा शिल्लक व उर्वरित भौतिक इष्टांक ३,०३,५०७/- तातडीने पुरविण्याकरता आवश्यक रु.१०३.९५ कोटी इतका निधी महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळास वर्ग करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- मा.मंत्रीमंडळाने मंजूरी दिल्याप्रमाणे, मंजूर वित्तीय तरतुदीच्या मर्यादेत, उर्वरित निधी हा पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांचे स्वयं उत्पादित व पेटंटेटेड सोलार लाईट ट्रॅप त्यांचे मार्फत पुरवठा करणेकरिता, अकोला कृषि विद्यापीठाकडे वर्ग करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- सदर योजना राबविण्यासाठी उप सचिव, कृषि यांना कार्यक्रमाचे कार्यान्वयन व संनियंत्रण करण्यासाठी प्राधिकृत करण्यात येत आहे. तसेच, अवर सचिव (कृषि) यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत असून त्याअनुषंगाने विषयांकित देयके, उपसचिव कृषि यांच्या कार्यालयाकडे थेट सादर करण्यात यावीत.

४. सदर शासन निर्णय दि.२३ सप्टेंबर, २०२४ रोजीच्या राज्य मा.मंत्रीमंडळ बैठकीच्या कार्यवृत्तातील निर्णयाच्या अनुषंगाने व मा.मंत्री (कृषि) यांच्या टिप्पणीद्वारे प्राप्त आदेशास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१०१११७२३१३०७०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वैशाली तांबे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्य मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. मा.उप मुख्यमंत्री तथा वित्त मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. मा.उप मुख्यमंत्री तथा गृह मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. मा.विरोधी पक्ष नेता , विधानसभा , विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
६. मा.विरोधी पक्ष नेता , विधानपरिषद , विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
७. सर्व विधानसभा सदस्य, विधानसभा , विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
८. सर्व विधानपरिषद सदस्य, विधानपरिषद विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
९. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १०.अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ११.अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १२.सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३.महासंचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
- १४.आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे
- १५.व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला
- १६.व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई
- १७.महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे
- १८.कुलगुरु (वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ/डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ/महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ)
- १९.संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- २०.सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे
- २१.कृषि सहसंचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- २२.सर्व विभागीय कृषि सह संचालक

२३. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
२४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२५. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
२६. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई /नागपूर
२७. वित्त विभाग, व्यय १/अर्थसंकल्प १३, मंत्रालय, मुंबई -३२
२८. नियोजन विभाग (१४३१), मंत्रालय मुंबई - ३२
२९. निवड नस्ती (कार्यासन-४-ओ)